

P-529

**MUZYKA POLSKA  
XXX-LECIA PRL**

**Gdańsk 6—9 kwietnia 1975 r.**

# MUZYKA POLSKA XXX - LECIA PRL

6-9 kwietnia 1975 r.

organizatorzy:

PANSTWOWA WYZSZA SZKOŁA MUZYCZNA  
W GDANSKU

KOMISJA MUZYKOLOGICZNA WYDZIAŁU I  
GDANSKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO  
WOJEWODZKI OSRODEK KULTURY  
W GDANSKU

WYDZIAŁ KULTURY URZĘDU MIEJSKIEGO  
W GDANSKU

ZWIĄZEK ZAWODOWY PRACOWNIKÓW KULTURY  
i SZTUKI W GDANSKU



6 kwietnia 1975 r.  
NIEDZIELA  
Biała Sala  
Ratusza Głównomiejskiego  
godz. 12.00

**MUZYKA XXX-LECIA  
NA INSTRUMENTY SMYCZKOWE**

**PROGRAM:**

- W. WALENTYNOWICZ**  
— Introdukcja i Taniec na skrzypce i fortepian
- K. PENDERECKI**  
— 3 miniatury na skrzypce i fortepian  
wyk: T. Kochański  
K. Wawryków
- T. PACIORKIEWICZ**  
— Sonata na skrzypce i fortepian  
wyk: M. Pawlak  
K. Wawryków
- K. GUZOWSKI**  
— 5 miniatur na wiolonczelę i fortepian  
wyk: B. Zaborowska — Guzowska  
J. Lewczuk
- G. BACEWICZ**  
— IV Sonata na skrzypce i fortepian  
wyk: Z. Kowalski  
J. Lewczuk

**ORGANIZATORZY**

uprzejmie zapraszają

na Sympozjum Naukowe i Koncerty  
poświęcone

**MUZYCE POLSKIEJ XXX-LECIA PRL**



6 kwietnia 1975 r.  
NIEDZIELA  
Sala Muzyczna  
Pałacu Opatów w Oliwie  
godz. 18.00

**OLIWSKI WIECZÓR KAMERALNY  
POLSKA MUZYKA WIOLONCZELOWA  
W XXX-LECIU  
GDAŃSKI ZESPÓŁ WIOLONCZEL  
pod kierownictwem  
ROMANA SUHECKIEGO**

**PROGRAM :**

**K. PAŁUBICKI**

— Autognozy na wiolonczelę solo  
wyk: R. Suchecki

**W. LUTOSŁAWSKI**

— Bukoliki na altówkę i wiolonczelę  
wyk: S. Ciszewski  
P. Kutner

**H. JABŁOŃSKI**

— Tryptyk na 3 wiolonczele  
wyk: J. Firlej  
J. Brzozowski  
A. Rymarczuk

**K. MEYER**

— Introspekcja na 5 wiolonczel  
wyk: A. Dyszelska  
I. Krzywińska  
M. Fądrawski  
I. Wziętek  
J. Brzozowski

**T. SZELIGOWSKI**

— Ricercaré a 4  
wyk: Z. Krzywiński  
A. Dyszelska  
R. Suchecki  
A. Rymarczuk  
I. Krzywińska  
I. Wziętek  
R. Sperski  
J. Brzozowski

słowo wiążące: HENRYK CZYŻEWSKI

7 kwietnia 1975 r.  
PONIEDZIAŁEK  
Sala Kameralna  
PWSM Gdańsk  
godz. 12.00

**KONCERT MUZYKI SKRZYPCOWEJ  
poświęcony twórczości  
GRAŻYNY BACEWICZ  
(z okazji Międzynarodowego Roku Kobiet)**

**PROGRAM :**

— Marsz groteskowy

wyk: Bożena Prus  
(kl. VI P. O. S. M.)  
Iwona Osuchowska  
(kl. V P. O. S. M.)

— Dwa kaprysy polskie na skrzypce solo  
wyk: Halina Zboch

— Concertino na skrzypce i fortepian  
wyk: cz. I — Wojciech Broniewski  
(kl. V. POSM)  
cz. II i III — Magdalena Podhajska  
(kl. V. POSM)  
akomp: Krystyna Stojek-Rutkowska

— Sonata da camera na skrzypce i fortepian  
wyk: Mariola Mękal  
Piotr Lewtak  
Wojciech Zdyb  
Danuta Knuth

— Sonata na skrzypce solo  
wyk: Joanna Siojewska

— IV Sonata na skrzypce i fortepian  
wyk: Grażyna Hyska  
Jadwiga Lewczuk



7 kwietnia 1975 r.  
PONIEDZIAŁEK  
Sala Kameralna  
PWSM Gdańsk  
godz. 19.30

## WIECZÓR POLSKIEJ MUZYKI KAMERALNEJ

M. SPISAK

- Sonatina na trio stroikowe  
wyk: Roman Berent — obój  
Wiesław Mijewski — klarnet  
Danuta Dorosz — fagot

T. SZELIGOWSKI

- Kwintet na instrumenty dęte  
wyk: Jolanta Wocianiec — flet  
Ewaryst Kwietniewski — obój  
Mariusz Gołębiowski — klarnet  
Lech Olejnik — fagot  
Brygida Makoś — róg

K. PAŁUBICKI

- „Strofy” na skrzypce i fortepian  
wyk: Grażyna Pozorska — skrzypce  
Krystyna Wawryków — fortepian

A. MALAWSKI

- Trio fortepianowe  
wyk: Anna Preyss — skrzypce  
Zbigniew Krzywiński — wiolonczela  
Włodzimierz Wiersztord — fortepian

8 kwietnia 1975 r.  
WTOREK  
Sala Kameralna  
PWSM Gdańsk

## KATEDRA KOMPOZYCJI i TEORII MUZYKI PWSM w GDANSKU

### SYMPOZJUM NAUKOWE „KULTURA MUZYCZNA TRÓJMIASTA W OKRESIE XXX-LECIA PRL”

#### OBRADY PLENARNE

- godz. 9.00 — Otwarcie obrad
- godz. 9.15 — doc. Waclaw Kmicic — Mieleczyński:  
„Początki życia muzycznego w Trójmieście”
- godz. 9.45 — mgr Stanisław Kwiatkowski:  
„Kultura muzyczna Trójmiasta w latach  
1945—1962”

Sala Kameralna  
PWSM Gdańsk

#### OBRADY W SEKCJACH

- Sekcja I — Szkolnictwo muzyczne I stopnia.  
Z aktualnych zagadnień życia i historii szkół.
- godz. 11.00 — mgr Ambroży Marciniak:  
„Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia  
w Gdańsku-Oruni”.
  - godz. 11.45 — mgr Małgorzata Trescher:  
„Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia  
w Gdańsku”.
  - godz. 12.15 — mgr Ryszard Cabaj:  
„Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia  
w Gdańsku”.
  - godz. 12.45 — Maria Gralak:  
„Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia  
w Sopocie”.
  - godz. 13.30 — mgr Ludmiła Kamińska — Nasuta:  
„Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia  
w Gdyni”.



Sala nr 46  
PWSM Gdańsk

Sekcja II — Ruch amatorski — Chóry

- godz. 11.00 — mgr Barbara Długońska:  
„Amatorskie zespoły chóralne Wybrzeża  
zrzeszone w Polskim Związku Chórów  
i Orkiestr”.
- godz. 11.45 — mgr Teresa Błaszkiwicz:  
„Powstanie, rozwój i działalność chórów  
studenckich Wybrzeża Gdańskiego w latach  
1945—1968”.
- godz. 12.30 — mgr Ireneusz Siwiak:  
„Działalność chórów amatorskich w Gdyni  
w latach 1945—1970”.
- godz. 13.15 — mgr Józef Stachnik:  
„Działalność chóru męskiego „Moniuszko”  
w Gdańsku w latach 1919—1972”.

8 kwietnia 1975 r.  
WTOREK

Sala Kameralna  
PWSM Gdańsk  
godz. 19.30

**POLSKA MUZYKA WOKALNA**

- T. BAIRD  
— 5 piosenek dziecięcych  
wyk: Jolanta Łoś
- W. WALENTYNOWICZ  
— „Kocham marynarza”
- W. LUTOSŁAWSKI  
— „Pióreczko”  
wyk: Joanna Zakrzewska
- P. PERKOWSKI  
— „Spójrz już kwitną astry białe”  
wyk: Renata Hawrylak  
Joanna Zakrzewska
- K. PAŁUBICKI  
— 5 pieśni do słów K. I. Gałczyńskiego  
wyk: Andrzej Kosecki
- S. KISIELEWSKI  
— „Jesień”, „Wizyta”, „Dzika róża”,  
„Fata morgana”  
wyk: Barbara Tadajewska
- P. PERKOWSKI  
— „Pokłon”, „Kochanka”  
wyk: Andrzej Szweda
- T. SZELIGOWSKI  
— 2 piosenki do słów J. Iwaszkiewicza  
wyk: Elżbieta Rubin
- W. WALENTYNOWICZ  
— Tryptyk „Kwiaty”  
„Astry”, „Akacje”, „Irysy”  
wyk: Małgorzata Miecznikowska
- S. KISIELEWSKI  
— „Wiklina”



T. SZELIGOWSKI

— „Arion”  
wyk: Marek Małek

J. MAKLAKIEWICZ

— „Wokaliza”, „Wim jo wim”  
wyk: Małgorzata Armanowska

E. PAŁLASZ

— 7 ballad Franciszka Villona  
przekład T. Boy — Zelenki  
wyk: Jerzy Mahler

akompaniament: Halina Cichoń-Haras  
Dorota Czerny  
Krystyna Pyszkowska  
Jerzy Michalak  
Jerzy Małek

9 kwietnia 1975 r.

SRODA

Sala Kameralna  
PWSM Gdańsk

#### OBRADY W SEKCJACH

Sekcja I — Szkolnictwo muzyczne II stopnia  
— PWSM w Gdańsku

- godz. 9.00 — Ewa Kowalska:  
„Szkolnictwo muzyczne II stopnia w Trójmieście w okresie XXX-lecia PRL”.
- godz. 9.45 — mgr Alicja Kozłowska:  
„Średnie szkolnictwo muzyczne w Trójmieście w pierwszym dziesięcioleciu PRL”.
- godz. 10.30 — mgr Anna Bruzdowicz:  
„Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II stopnia w Gdańsku — z zagadnień życia i historii szkoły”.
- godz. 11.15 — mgr Józef Madanowski:  
„Państwowa Średnia Szkoła Muzyczna w Gdańsku — z zagadnień życia i historii szkoły”.
- godz. 12.00 — mgr Janusz Krassowski:  
„PWSM w Gdańsku w okresie XXX-lecia PRL”.

Sala nr 46

PWSM Gdańsk

Sekcja II — Ruch amatorski

- godz. 9.00 — mgr Romuald Toczyski:  
„Amatorski ruch muzyczny w MDK w Gdyni w latach 1966—1971”.
- godz. 9.45 — mgr Antonina Siegel:  
„Orkiestra Symfoniczna Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni”.
- godz. 10.30 — mgr Lech Kucharski:  
„Działalność muzyczna w środowisku wojskowym w Gdyni-Okrywie”.



- godz. 11,15 — mgr Stefan Pappelbaum:  
„Dzieje Orkiestry Reprezentacyjnej Marynarki Wojennej”.
- godz. 12.00 — mgr Barbara Podciborska:  
„Ruch muzyczny w Domach Kultury Trójmiasta w powojennym XXX-leciu PRL”.

Sala nr 45  
PWSM Gdańsk

Sekcja III — Ruch zawodowy

- godz. 9.00 — Teresa Kolman:  
„Działalność POiFB w okresie XXX-lecia PRL”.
- godz. 9.45 — doc. Zbigniew Bruna:  
„Działalność Teatru Muzycznego w Gdyni w okresie XXX-lecia PRL”.
- godz. 10.30 — mgr Grzegorz Sutt:  
„Działalność Gdańskiego Oddziału SPAM w okresie XXX-lecia PRL”.
- godz. 11.15 — doc. dr Antoni Poszowski:  
„Gdańskie Środowisko ZKP w okresie XXX-lecia PRL”.

Sala Kameralna  
PWSM Gdańsk

- godz. 13.00 — Zamknięcie obrad.

9 kwietnia 1975 r.  
ŚRODA  
Aula  
Politechniki Gdańskiej  
godz. 18.00

**KONCERT SYMFONICZNY**  
**z okazji 30 rocznicy wyzwolenia Gdańska**

Wykonawcy:  
**Orkiestra i Chór Akademicki PWSM w Gdańsku**

ANTONI POSZOWSKI — dyrygent  
ROMAN SUCHECKI — wiolonczela  
ZBIGNIEW ŁOBODZIŃSKI — narrator  
oraz studenci Wydziału Wokalnego:

**Małgorzata Miecznikowska** — sporan  
**Barbara Tadajewska** — sporan  
**Alicja Górską** — mezzosopran  
**Jolanta Poznakowska** — mezzosopran  
**Jerzy Dąbrowski** — tenor  
**Wacław Kubicki** — tenor  
**Andrzej Kosecki** — baryton  
**Marek Kalisz** — baryton  
przygotowanie chóru:  
— IRENEUSZ ŁUKASZEWSKI

Program:  
J. MAKLAKIEWICZ — „Grunwald”  
H. JABŁOŃSKI — „Improwizacje”  
„Adagio” z koncertu wiolonczelowego

— przerwa —

A. ŚWIERZYŃSKI — „Gdańscy Pocztownicy”  
(prawykonanie)



## Jan Maklakiewicz „GRUNWALD”

„Jesteśmy w Polsce Jagiellonów. Na tle wspaniałej potęgi, rozkwitu państwa, jego dobrobytu i siły, życie płynie szeroką, bogatą falą. W słonecznym, barwnym, pachnącym żywicą i miodem kraju ludzie są dobrzy, ufni, spokojni. Nagle pada cień. Od białych krzyżackich płaszczy powiał lodowaty, śmiertelny chłód. Idzie dyszący bezmyślną, tępą żądzą zbrodni, wróg. Podkute mordem buty znaczą krwawymi śladami ziemię. Naród wyteża siły. Do broni! Zwarte zdecydowane szeregi idą ożywione jednym wielkim pragnieniem: za wszelką cenę zwyciężyć. „BOGURODZICA” — z rycerskich piersi bije w górę pieśń. Bitwa. Wałą jak huragan, prą na śmiertelnego, odwiecznego wroga; łamią go, kruszą. W zapamiętaniu, w walce o słuszną sprawę, o sprawiedliwość pada ostatni, niweczający cios. Zwycięstwo. Grają surmy triumfem i sławą. Cisza... Nad pobojuwiskiem unosi się opar krwi. Wieczna chwala poległym bohaterom. Pochylone w hołdzie ku zimi sztandary prostują się, pną ku górze. Wolny od niebezpieczeństwa, triumfujący kraj rozkwita nowym życiem...”

według S. Haraschina

## Henryk Jabłoński „IMPROWIZACJE”

Pięć „Improwizacji” na wiolonczelę i fortepian Henryka Jabłońskiego (ur. w 1915 r.) skomponowanych w 1966 r. stanowi piękny przykład wykorzystania współczesnej techniki kompozytorskiej w utworze o charakterze wirtuozowskim. Poszczególne części tworzą zamkniętą całość wyrazową, zaś fundamentem utworu jest jedna funkcja harmoniczna przetwarzana na przestrzeni całego cyklu.

Witold Sedyła

W dzisiejszym koncercie zostanie wykonana II wersja „Improwizacji” — na wiolonczelę solo i orkiestrę smyczkową — napisana przez kompozytora w roku 1968.

## Adam Świerzyński „POCZTOWCY GDAŃSCY”

Od kompozytora:

Wśród wielu wspaniałych bohaterów Września 1939 r. żyjących na zawsze w pamięci narodu, Gdańscy Pocztownicy należą do postaci szczególnie tragicznych. Pod dowództwem Konrada Guderskiego i Alfonsa Flisykowskiego, podjęli ów krzyk „Nie”, stanęli do walki jako do służby, do obywatelskiego obowiązku, nie myśląc o uzasadnieniach formalno-prawnych i racjach taktycznych. Chłodna, krytyczna ocena zarzucała im romantyczne szaleństwo, nie-realny patriotyzm, lekkomyślną fantazję podejmowania akcji zbrojnej z pozycji nie żołnierzy na posterunku, ale osób cywilnych pozbawionych ochrony międzynarodowego prawa wojennego. Bliższe jednak spojrzenie na obrońców poczty polskiej, odkrywa szaleńczy odruch rozpacz w dniach klęski, wyrosły z moralnej ich postawy. Opór za wszelką cenę, rzucony losowi, wydarzeniom, faktom, to obraz szczególnie wzruszający, związany z tradycją walk wyzwoleniczych narodu polskiego, wyrosły z instynktu ukochanej przez nas wolności. Z tych myśli, z potrzeby pamięci, zrodziła się u mnie koncepcja utworu muzycznego, poświęconego bohaterskim obrońcom poczty polskiej. Z inicjatywą napisania tekstu poetyckiego do projektowanej kompozycji muzycznej, zwróciłem się do znanego gdańskiego poety Fr. Fenikowskiego. Wkrótce otrzymałem pełen zaangażowania patriotycznego tekst poetycki, skomponowałem muzykę i tak powstała rapsodia „Gdańscy pocztownicy”.



## GDZAŃSCY POCZTOWCY

### R a p s o d

Poezja: FRANCISZEK FENIKOWSKI

Muzyka: ADAM SWIERZYŃSKI

— Links, rechts, links, rechts...

Ein, zwei, ein, zwei!

— podkutych butów grzmot narasta.

Słucha Europa, słucha kraj  
brunatnych ech z „Wolnego Miasta”.

— Zurück zum Reich!

Sieg-heil! Heil-Sieg!

Komisarz Ligi z za szyb patrzy.

Mewy brunatny spłoszył krzyk,  
Jutrzejszych kotów i siepaczy.

— Links, rechts, links, rechts.

Ein, zwei, drei, vier.

Paradeschritt! Nóż, pałka, kastet!

Brunatnym cieniem rośnie zbir  
nad Gdańskiem — „niegdyś naszym miastem”!

Czy pamiętacie to lato?

Płonęły kępy jarzębin.

Spoza granicznej Sweliny  
huczały litaury, kotły.

Krogulec w bezchmurnym niebie,  
zawisł nad stadem gołębi.

A potem łodygi dymów

słonecznik słońca oplotły:

to dymiąc szedł „Schleswig — Holstein”!

Z Berlinem paktował Londyn,

w karty przy stole zielonym

Cyniczny grał dyplomata,

z niemieckim diabłem o kraj nasz!

Jeszcze rzek ciemne prądy,  
krwi nie spłynęły czerwienią,  
po mapach całego świata.

Jeszcze na wydmach tańczył.

cień żarnowcowych gałązek.

I każdy mał dom

gdzie matka czekała, syn albo żona.

Oni już w Gdańsku wiedzieli:

— że muszą swój obowiązek  
spełnić do końca.

— jak tamci, ze strof „Reduty Ordo-na”

— że opowiedzą granatem

na stre hasło: „Ausrotten”!...

Statki sunęły na zachód,

Opustaoszała rada.

A serca w rytm fal Bałtyku

biły nam

i jak Rotę skandowały:

— Od morza Polska odepchnąć się nie da!

Ostatnia noc. Noc chmurnej troski.

Heveliusplatz. Polonische Post.

— Halo, kto mówi? Flisakowski

Konradzie! „Goście przeszli most”.

Pod kolb ciosami brama pęka.

Konrad przez mroczną biegnie sień.

Czuwaj!

Karabin chwytą ręką.

I jest jak pieśń ten trudny dzień,  
pieśń dumna, knąbrna, niezwyčajna,  
pierwszą jej nutą — pierwszy strzał,  
co padł wśród salw „Schleswig — Holsteina”

Ten pierwszy strzał  
sześć lat echem w chmurach grzmiał,  
w obronie prawa i wolności  
położył kres fałszerza grze.

Gdańscy pocztowcy

zwykli, prości

rzucili zbrodni twardo:

Nie!

Pocztowcy! — strzelajcie celnie!  
z brukowców, z polnych kamieni.  
Tych, które w pierwszy dzień września  
Polska rzuciła na szaniec.

Nam pieśń ta urosła ogromna  
od wydm pomorskich do Pienin.  
Wszędzie, gdzie naród się porwał  
by bronić zachodnich granic.



Poryw był w niej i gniew słuszny!  
ale nie było rozpaczki!  
Chociaż runęły na ziemię  
żelaznym gradem niebios.

Do bronii! — zginiemy w walce!  
jeśli nie można inaczej!  
Lecz przedtem ugodzi bagnem.  
W pierś brunatnego kolosa.

Pocztowcy! — strzelajcie celnie!  
Drży gwiezdna nad nami Waga  
waży się dziś na jej szalach  
miecz i płonąca pochodnia.

Na końcu musi przeważyć...  
Słuszność, prawo, odwaga!  
Nie może zatriumfować.  
Nienawiść, pycha i zbrodnia!

Twierdzą nam stał się każdy próg!  
Polegli grodzą drogę wrogom  
Cel, pal!  
Wystrzały!  
Tupot nóg!

Już „Konrad” leży na gdańskim progu.  
Za Gdańsk!  
Za krew płynącą znów!  
Za dom nasz, napadnięty nocą!

Cel, pal!  
zza okien, z wszystkich luf!  
złote się trąbki w dymach złości.  
Spadają belki w ogniu skrach.

Walka trwa  
od czternastu godzin.  
Broń parzy ręce.  
Płonie gmach.  
Ergebt euch!

Pomoc nie nadchodzi.  
Płomienni syk, pocisków świst.  
Unosi wiatr ostatni list  
z polską pieczęcią na kopercie.

„Unser Danzig”  
Krzyccie zza Łaby, z daleka,  
marzyciele czy kłamcy?  
Wiem, że krzyk wasz kłamie!

Naszych flag biel i czerwien  
odbija tu rzeka.  
Nasz orzeł rozpiął skrzydła  
na gotyckiej bramie.

„Danzig?”

Nie ma takiego nad Bałtykiem miasta.  
Tutaj trwa Gdańsk,  
Ten, który nasi wzniesli ojciec!

Danzig na dnie Motławy  
w muł w zielsko obrasta  
jak zgubiony w ucieczce  
Wasz hełm z hakenkrauzem

rdzewiejący w zieleni  
mroczonej i głębokiej  
tam, kędy sum żeruje  
z wąsami Bismarka

Nie wy, lecz my  
z popiołów pod mewie obłoki  
dźwignęliśmy to miasto  
na rękach i barkach.

Nie wasz, lecz nasz  
król Zygmunt w zbroi złocistej  
płonie tu nad ratuszem  
w słońcu, w stoczni dymach!

Podjął służbę „Admirał Rzeczypospolitej”  
i znów jak ongi  
wartę u wrót Wisły  
dziś mocno trzyma.

Pamiętamy was tu!  
Tęskno wam jeszcze dzisiaj  
do zamglonych uliczek  
do bram nad Motławą?

Wy — śmierć  
a myśmy życie dali temu miastu!  
Nie my — ale wy  
tutaj deptaliście prawo  
marszami, co dudniły  
jak salwy mordercze,  
jak werble barbarzyńców  
bijących w tam-tamy!



Danzig?  
Naszą pulsuje krwią ceglane serce,  
w którym wasz pocisk  
wrył ślad czerwonej szramy.

Dawno i dobrze zna was  
przystań nadwiślańska  
licytować się przeto o nią  
nie próbujemy.

Przypominamy:  
Zuraw symbolem jest Gdańska!  
„Zurawiem”  
Krzywousty nazwał miecz swój czujny.

U progu morza i złotej jesieni  
Pocztowcy gdańscy spojrzeli w twarz śmierci —  
na Zaspie stał egzekucyjny pluton —  
Padli w piach — martwi  
lecz niezwyceźeni!

Mogła jest ostatnią ich redutą.  
Z jej szańca do was wołają.  
Potomni!  
A morski wiatr  
wołanie ich rozpieśnia:

Polsko pamiętaj!  
Polsko nie zapomnij!  
lekcji historii!  
dnia pierwszego września.



Pr 529